

Nadwrażliwość emocjonalna u dzieci z nie płynnością mowy i jękającymi się.

Jeśli zaobserwowałeś, że twoje dziecko : powtarza dźwięki, wyrazy; wypowiada się z wysiłkiem, zwłaszcza w sytuacjach stresujących; przeciąga dźwięki lub nie może ich z siebie wydobyć; stosuje dłuższe przerwy w czasie mówienia , które ułatwiają mu zaplanowanie wypowiedzi lub znalezienie właściwego słowa; ma problem z oddechem , gdy chce coś powiedzieć; jąka się (Twoim zdaniem) i ktoś z członków rodziny odczuwa niepokój z tym związany, warto zasięgnąć porady specjalisty , celem uzyskania informacji jakie mogą być przyczyny tego typu objawów komunikacyjnych i czym tak naprawdę one są.

Najczęściej między drugim a trzecim rokiem życia dziecka pojawiają się zakłócenia w płynnym wypowiedaniu się, są to objawy tzw. nie płynności mówienia. W tym czasie mowa rozwija się bardzo intensywnie. Dziecko próbuje opisywać świat za pomocą nieporadnych jeszcze zdań. Nauka mowy to bardzo trudne zadanie dla dziecka i może ono przebiegać z pewnymi zakłóceniami np. może pojawić się tzw. rozwojowa nie płynność mówienia.

Jąkanie jest komunikatywnym zaburzeniem płynności mówienia o podłożu wieloczynnikowym, któremu towarzysza zakłócenia fizjologiczne, psychologiczne, językowe i socjologiczne. Przejawia się skurczami mięśni oddechowych, fonacyjnych i artykulacyjnych, wywołujących blokowanie mowy oraz dysfunkcjami objawów pozajęzykowych np. współruchów mięśniowych.

Czynniki predysponujące do jąkania:

- predyspozycje dziedziczne, czyli występowanie jąkania w rodzinie;
- predyspozycje wrodzone, uwarunkowane istnieniem ewentualnych zaburzeń w okresie życia prenatalnego;
- poród, w którego niewłaściwym przebiegu można dopatrywać się przyczyn zmian ośrodkowego układu nerwowego;
- nieprawidłowości w okresie niemowlęcym;
- nietypowo przebiegająca lateralizacja;
- opóźniony lub przyspieszony rozwój mowy;
- **nadwrażliwość emocjonalna.**

Mówiąc o przyczynach jąkania należy też zwrócić uwagę na tzw. czynniki wyzwalające i czynniki wzmacniające, do których zaliczyć można:

- silne przestraszenie,
- rozłąka z opiekunami,
- zmiana sytuacji społecznej np.: pójście do przedszkola,
- naśladowanie jąkania opiekuna,
- uciekanie w jąkanie przed trudnymi sytuacjami społecznymi,
- narodziny młodszego rodzeństwa.

Terapia jąkania nie powinna skupiać się wyłącznie na upłynnieniu mowy dziecka. Wyprowadzenie płynnej mowy w gabinecie logopedy nie zawsze ma przełożenie na sytuacje komunikacyjne, z którymi dziecko spotyka się poza nim. Na płynność mowy dziecka wpływają również samopoczucie, sposób rozmowy, miejsce, a także pewność siebie, poczucie bezpieczeństwa, umiejętność rozpoznawania emocji oraz ich przeżywania.

Kluczowe w terapii nie płynności mówienia jest połączenie sił logopedycznych i psychologicznych.

Sam rodzic , jeśli problem nie płynności już zaistniał może pomóc dziecku:

- zadbać, by środowisko dziecka było bardziej sprzyjające osiągnięciu płynności w mówieniu;
- rozmawiać z dzieckiem w sposób bardziej spokojny;
- pozwolić dziecku swobodnie wypowiadać swoje myśli w dogodnym dla niego tempie;
- stosować krótkie pauzy, zanim odpowie na pytania dziecka;
- w czasie rozmowy z dzieckiem starać się nawiązać z nim kontakt wzrokowy, przykucnąć i zniżyć twarz do poziomu twarzy dziecka;
- nie wyręczać dziecka w mówieniu, nie mówić za dziecko i nie kończyć za niego słów
- stosować wiele innych sposobów wspomagania mowy dziecka przekazanych przez logopedę prowadzącego terapię

Dzieci z problemem nie płynności mówienia lub jąkania cechuje podwyższony poziom lęku. Nadwrażliwość emocjonalna stanowi czynnik predysponujący do wystąpienia nie płynności mówienia. Przeżywane przez dziecko lęki, doświadczony niepokój oraz napięcie wzmacniają i nasilają objawy jąkania.

Należy też pamiętać, że nie każda nie płynność mówienia , która przejawia się u dziecka to jąkanie. Można nawet powiedzieć, iż tylko, w przybliżeniu co dziesiąte dziecko , które ma obawy nie płynności mówienia, będzie się jąkało. U około 90% nie płynność mówienia mija. Dlatego też bardzo ważne jest prawidłowo, u specjalisty, zdiagnozować problem i określić czy jest to tzw. nie płynność mówienia czy jąkanie właściwe.

Wnikliwa diagnoza psychologiczna i logopedyczna oraz szybkie podjęcie działań terapeutycznych mogą znacząco zminimalizować objawy jąkania. Dzięki rozpoznaniu potrzeb dziecka i jego rodziny oraz dobraniu odpowiednich metod pracy można w sposób bardzo skuteczny pomóc dziecku.

Agnieszka Caban
neurologopeda